

כעורת
השם
יחברך

ספר

הערב רב

וכל המסתעף
חלק ראשון

על פי

ספר הזוהר
סדר בראשית

יוצא לאור בעזהש"ת על ידי
הוצאת "ועד גילוי פני הערב רב"

* * *

מנחם אב תשס"ד לפ"ק
עיה"ק ירושלים תובב"א

ספר "הערב רב"

וכל המסתעף

על פי ספר הזוהר הקדוש

סדר בראשית חלק א'

בו יבואר גודל ענין חיוב הלימוד ולחקור מעשי וענין ה'ערב רב', ואיך שצריכים ללחום נגדם, שמקלקלים את כל עם ישראל בכל העולם כולו, ועוקרים כל המצות שבתורתינו הקדושה, כמו שכתב הגאון הקדוש מווילנא זיע"א, שישנם חמשה מיני ערב רב, והם: ^(א) בעלי מחלוקת ובעלי לשון הרע, ^(ב) הרודפים אחר התאוה כמו זנות וכדומה, ^(ג) הרמאים שמראים עצמם כצדיקים ואין לבם שלם, ^(ד) הרודפים אחר הכבוד ובונים הרבות לעשות להם שם, ^(ה) הרודפים אחר הממון. והמחלוקת תחילה, כי המחלוקת כנגד כולם, והם נקראים "עמלקים", ואין בן דוד בא עד שיעברו מן העולם, ועליהם נאמר (דברים כה, יט): "תמחה את זכר עמלק" כמבואר בזוהר. (אדרת אליהו פרשת דברים)

גם יבואר בו השכר הגדול למי שעוסק להציל את עם ישראל מן הערב רב, ומעודר את הרבים שלא יפלו ברשתם ח"ו.

עוד יבואר, שהערב רב הם רמאים כנחשים ועקרבים, כמבואר בזוהר חדש וז"ל (זוהר חדש פרשת יתרו מאמר ז' ימי בראשית):

"אבל נחשים ועקרבים יש בו – ונחשין ועקרבין דילה אינון ערב רב".

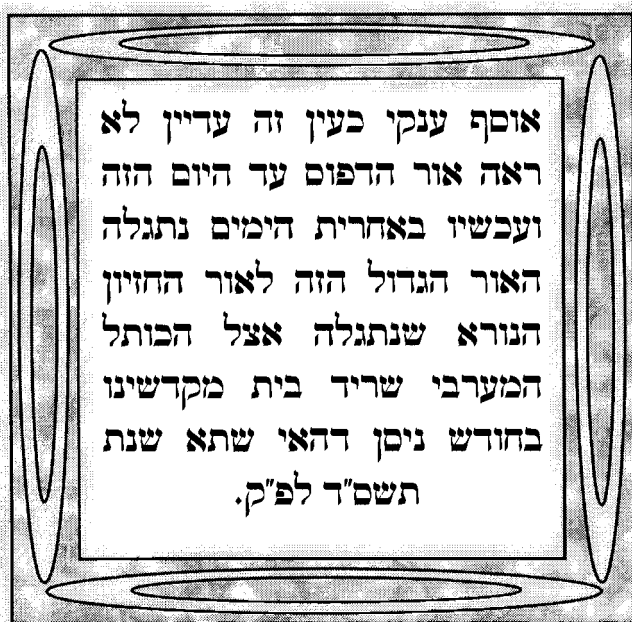
עוד יבואר בו העונשים הגדולים אשר מענישים את האדם בזה ובבא, ושאין אדם יכול לשער עד כמה שיסבול בזה ובבא על זה שעזר את הערב רב, והפנם הגדול הנעשה על ידי אלו העוזרים להם, וגודל החיוב שמוטל על כל איש ואיש להיות בקי בהם בפרטותיהם ודקדוקיהם, כדי שלא יכשלו חס ושלום לבנות בתי עבודה זרה של דור הפלגה של הבה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו בשמים ונעשה לנו שם (בראשית יא, ד), כי בזה תלוי יסוד קדושת ישראל, ובו תלוי גם כן ביאת משיח בן דוד, כמו שנילח לנו רבינו חיים וויטאל זיע"א תלמיד האר"ז"ל בספרו הקדוש עץ חיים בהקדמתו.

בס"ד

הספר נדפס לזכות את הרבים
ונחלק בהנם לכל דורש ומבקש

הרשות נתונה לכל מי שברצונו להדפיס קטעים מספר זה או כל הספר בכל
לשון שהוא בכל מדינה ומדינה, כדי להרבות תורה ויראת שמים בעולם,
ולעזור לבות אחינו בני ישראל בתשובה שלימה

אם אתה רוצה לדעת מי הוא זה ואיזה הוא אשר מלאו לבו לעכב את
גאולתינו ופדות נפשינו רחמנא ליצלן, תלמוד בעיון בספר הזה.

במקום הקדמה

והנה מה שפתיב בפתחילת דבריו ואפילו כל אינון
 דמשתדלי באורייתא כל חסד דעבדי לגרמיותו וכו', עם
 היות שפשמנו מבואר ובפרט בזמנינו זה בעו"ה אשר
 התורה נעשית קרדום לחתוך בה אצל קצת בעלי תורה
 אשר עסקם בתורה על מנת לקבל פרס והספקות
 יתירות וגם להיותם מכלל ראשי ישיבות ודייני
 סנהדראות להיות שמם וריחם נודף בכל הארץ והומים
 במעשיהם לאנשי דור הפלגה הבונים מגדל וראשו
 בשמים. ועיקר סיבת מעשיהם היא מה שכתב אחר כך
 הכתוב ונעשה לנו שם. ככתוב בספר הזוהר בפרשת
 בראשית דף כ"ה ע"ב וזה לשונו על פסוק אלה תולדות
 השמים והארץ. שחמשה מינים יש בערב רב זמן הג'
 מינים מהם הוא הנקרא בת גבורים העליהו אתמר
 המה הגבורים אשר מעולם אנשי השם ואינון מסטרא
 דאילין דאיתמר בהון הבה נבנה לנו עיר ומגדל וגו'
 ונעשה לנו שם בבנין בתי כנסיות ובתי מדרשות ושון
 בהון ס"ת ועטרה על רישיה ולא לשמה אלא למעבד
 לון וכו' והנה על הכת הזאת אמרו בגמרא כל העוסק
 בתורה שלא לשמה נוח לו שנהפכה שלייתו על פניו
 ולא יצא לאויר העולם.

תוכן עניני "ערב רב" מספר הזוהר הקדוש סדר בראשית

זוהר הקדוש פרשת בראשית..... ט

זוהר חלק א' פרשת בראשית, דף כ"ה עמוד א'..... ט

א. אלו שמתגיירים מאומות העולם הם חרב בבית ראשון ויבש בכית שני..... ט

ב. משה בגלל שרצה להכניס גרים תחת כנפי השכינה, גרמו לו ירידה..... ט

ג. עתיד משה בסוד הגלגול להתערב ביניהם בגלות בין ערב רב, שהם נשמותיהם מצד אלו שנאמר בהם כי שמים כעשן נמלחו, ואלו הם שלא בקש נח רחמים עליהם ונאמר בהם וימחו מן הארץ, בגלל שהיו מאלו שנאמר בהם תמחה את זכר עמלק, ומושה לא נשמר מהם, ובגלל זה ירד הוא ממדריגתו.....

ד. חמש מינים הם בערב רב, נפילי"ם, גבורי"ם, ענקי"ם, רפאי"ם, עמלקי"ם, בלעם ובלק מצד עמלק היו, קח ע"ם מן בלעם, ל"ק מן בלק, נשאר בבל, כי שם בלל ה' שפת כל הארץ.....

ה. אלו הם שנשארו מאלו שנאמר בהם וימח את כל היקום – ומאלו שנשאר מהם בגלות רביעית, הם ראשים בקיום הרבה, והם עומדים על ישראל כלי חמס, ועליהם נאמר כי מלאה הארץ חמס מפניהם, אלו הם עמלקים.....

ו. נפילים מין שני מן הערב רב, והם קטרגו על בריאת האדם ואמרו מה אנוש כי תזכרנו, אמר להם הקב"ה, אם אתם הייתם למטה כמותו, הייתם חוטאים יותר ממנו, מיד ויראו בני האלהים את בנות האדם וגו' חשקו בהן, והקדוש ברוך הוא הפיל אותם למטה בשלשלאות, והם עזא ועזאל שמהם נשמות הערב רב שהם נפילים, שהפילו עצמם לזנות אחר נשים שהן טובות, ובגלל זה הפיל אותם הקדוש ברוך הוא מהעולם הבא שלא יהיה להם חלק שם, ונתן להם שכרם בזה העולם כמו שאתה אומר ומשלם לשונאיו אל פניו להאבידו וגו'.....

ז. גבורים מין שלישי מן הערב רב, עליהם נאמר המה הגיבורים וגו' אנשי השם, והם מצד של אלו שנאמר בהם הבה נבנה לנו עיר ונעשה לנו שם, שבונים בתי כנסיות ומדרשות, ושמים בהם ספרי תורה ועטרה על ראשם, ולא לשם השם, אלא לעשות להם שם, זה הוא שכתוב ונעשה לנו שם, ומצד אחר מתגברים על ישראל שהם כעפר הארץ, ונוזלים אותם, ועליהם נאמר והמים גברו מאד מאד על הארץ.....

הערב רב על פי הזוהר – סדר בראשית

ה

ה. רפאים מין רביעי מן הערב רב, אם יראו את ישראל בדוחק מתרפאים מהם, ויש להם רשות להציל אותם ולא רוצים, ומתרפים מהתורה ומאלו שעוסקים בה, לעשות טוב עם עובדי עבודה זרה, עליהם נאמר רפאים כל יקומו, בזמן שתבוא פקידה לישראל נאמר בהם ותאבד כל זכר למו..... יד

ט. ענקים מין חמישי מן הערב רב, שהם מזלזלים באלו שאמרנו בהם וענקים לגרונותיך, ועליהם נאמר רפאים יחשבו אף הם כענקים, שקולים זה לזה, אלו הם שמחזירים העולם לתוהו ובוהו – מיד שיבוא אור שהוא מן הקדוש ברוך הוא, ימחו מן העולם ויאבדו, אבל הנאולה היא לא תלויה אלא בעמלק עד שימחה, שבו שבועה..... טו

י. אלה תולדות השמים וגו', אלו הם שנאמר בהם אלה אלהיך ישראל, כיום שימחו אלו, כאלו אותו היום עשה הקדוש ברוך הוא שמים וארץ..... טז

יא. באותו זמן ויצמח ה' אלהים מן האדמה כל עץ נחמד וגו', אבל בתחילה עד שימחו אלו, לא יורד מטר התורה, וישראל שדומים לעשבים ולאילנות לא יצמחו, וסוד הדבר וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וכל עשב השדה וגו', בגלל שאדם אין, שהם ישראל בבית המקדש, לעבוד את האדמה בקרבנות..... טז

זוהר חלק א' פרשת בראשית, דף כ"ז עמוד א'..... יז

יב. לעתיד לבוא השכינה לא שולטת עליה האילן של הסטרא אחרא, שהם ערב רב, שהם עץ הדעת טוב ורע, ולא תקבל בה עוד טמא, ה' בדרך ינחנו ואין עמו אל נכר, ובשביל זה לא מקבלים גרים לימות המשיח, ותהא השכינה כגפן שלא מקבלת נטע ממין אחר..... יז

יג. ישראל יהיו כל עץ נחמד למראה, ויחזור עליהם היופי שנאמר בו השליך משמים ארץ תפארת ישראל – ועץ הדעת טוב ורע נדחים מהם, ולא נדבקים ולא מתערבים בהם, שהרי נאמר בישראל ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו, שהם ערב רב – וגילה להם הקדוש ברוך הוא שביום אכלך ממנו, גורמים שמאבדים שני איבודים שהם בית ראשון ובית שני – הם גרמו שהצדיק יחרב ויבש בבית ראשון, שהיא השכינה העליונה, ובבית שני שהיא השכינה התחתונה..... יח

יד. מיד שיצאו ישראל מן הגלות העם הקדוש לחוד, מיד נהר שהיה חרב ויבש נאמר בו ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן..... יט

טו. באותו זמן נאמר במשה ובישראל אז תתענג על ה', ויתקיים הפסוק אז ישיר משה וגו', ונהפך לערב רב ענ"ג לנג"ע ולאומות העולם עובדי עבודה זרה, כמו פרעה ומצרים שפרח בהם שחין אבעבועות, אבל לישראל יהיה ענ"ג... כ

זוהר חלק א' פרשת בראשית, דף כ"ז עמוד ב'..... כא

טז. על גילוי עריות גלו ישראל והשכינה בגלות, וזו היא ערות השכינה, ואותה ערוה היא לילית אמא של ערב רב, וערב רב, הם עריות שלה, ועריות של ישראל..... כא

יז. הם מבדילים בין ה' ה' שלא מתקרבת ו' ביניהם, זה הוא שכתוב ערות אשה ובתה לא תגלה, והם השכינה העליונה והתחתונה – שבזמן שערב רב שהם נפיל"ם גבור"ם עמלק"ם רפא"ם ענקים בין ה' ה' אין רשות להקדוש ברוך הוא להתקרב ביניהם, וסוד הדבר ונהר יחרב ויבש, יחרב בה' עלינה ויבש בה' תחתונה, כדי שלא יתפרנסו ערב רב מן ו' שהוא עין החיים, ובגלל זה אין קרבות לו' בין ה' ה' בזמן שערב רב ביניהם..... כב

יח. סוף סוף בזמן שערב רב מעורבים בישראל, אין התקרבות וייחוד באותיות שם יהו"ה, ומיד שימחו מהעולם נאמר באותיות של הקדוש ברוך הוא כיום ההוא יהיה יהו"ה אחד ושמו אחד – ובגלל זה אדם שהם ישראל, יש להם יחוד כתורה שנאמר בה עין חיים היא למחזיקים בה..... כד

יט. אמר הקב"ה לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו, זה משנה אשתו של אותו נער והיא שפחת השכינה, ואם זכו ישראל היא עזר להם בגלות מצד של היתר טהור כשר, ואם לא, היא כנגדו מצד של טמא פסול אסור, טהור היתר כשר, הוא יצר הטוב, פסול טמא אסור, הוא יצר הרע..... כד

כ. אין יחוד עד שערב רב ימחו מהעולם – בשביל זה נקבר משה לחוץ מארץ הקודש, והקבורה שלו משנה היא, ולא ידע אדם את קבורתו עד היום הזה – תחת עבד כי ימלוך זה הוא עבד הידוע, ושפחה זו משנה, ונבל כי ישבע לחם זה ערב רב עם נבל ולא חכם..... כה

זוהר חלק א' פרשת בראשית, דף כ"ח עמוד ב'..... כו

כא. באותו זמן נעברים ערב רב מהעולם, שנעברת ערוה מהעולם, שאלו הם שנרמו הגלות ערב רב וודאי, ועליהם נאמר: והנחש היה ערום מכל חית השדה וגו', ערום לרע מעל חיות של אומות העולם עובדי עבודה זרה, והם בני הנחש הקדמוני שפיתה את חוה, וערב רב וודאי אלו הם זוהמה שהטיל נחש בחוה, ומאותה זוהמה יצא קין והרג את הבל רועה צאן..... כו

כב. משה רצה אחר כך להחזיר ערב רב בתשובה, לכסות ערות אביו – הקב"ה אמר לו, מנזע רע הם, השמר מהם..... כז

כג. בגללם גלו ישראל בגלות וגורשו משם, ומשה בגללם גורש ממקומו ולא זכה להכנס בארץ ישראל, שבגללם עבר מאמר הקדוש ברוך הוא וחטא בסלע שהכה בו, שלא אמר לו אלא ודברתם אל הסלע, והם גרמו – בגללם אמר מי אשר חטא לי אמהנו מספרי, שהם מזרע עמלק שנאמר בו תמחה את זכר עמלק, והם גרמו לשבור שני הלוחות התורה..... כח

כד. מה שהיה 'משה', התהפך לערב רב לשמה ולשנינה, אשוב 'שמה', כאן רמוז שעתיד לחזור ביניהם בגלות האחרונה, והולך ביניהם לשמ"ה, והוא אמר ה' נתן וה' לקח יהי שם ה' מבורך..... כמ

כה. בזמן שנשברו שני לוחות התורה והתורה שבעל פה, נאמר בהם ויתפרו עלי תאנה, התכסו בכמה קליפות מערב רב, בגלל כי ערומים הם שלא תגלה ערותם, והכיסוי שלהם כנפי ציצית ורצועות של תפילין..... כמ

כו. הערב רב מתו כאשר קרבו להר סיני, והם היו שאמרו למשה ואל ידבר עמנו אלהים פן נמות, ושכחו התורה, ואלו הם עמי הארץ שנארה בהם ארור שוכב עם כל בהמה, בגלל שהם מצד אותו נחש שנאמר בו ארור אתה מכל הבהמה..... ל

כז. כמה ערכובים הם רעים בהמות וחיות, אבל יש עירוב מצד הנחש, ויש עירוב מצד של אומות עובדי עבודה זרה, שדומים לחיות ובהמות של השדה, ויש עירוב מצד המזיקים, שנשמות הרשעים הם מזיקי העולם ממש, ויש עירוב של שדים ורוחות ולילין, והכל מעורבבים בישראל, ואין בכלם קללה כעמלק שהוא נחש רע אל אחר, הוא גילוי לכל עריות העולם, רוצח הוא, ובת זוגו סם מות עבודה זרה והכל סמא"ל, ויש סמא"ל ויש סמא"ל ולא כולם שוים. אבל אותו צד הנחש הוא קללה על הכל..... לא

כח. לעתיד לבוא עתיד הקדוש ברוך הוא לבער כל מינים רעים מהעולם כמו שכתוב בלע המות לנצה, אז שב הכל למקומו כמו שכתוב ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד..... לב

זוהר חלק א' פרשת בראשית, השמטות שבסוף הספר סימן ב"ט, דף רס"ב עמוד ב'..... לג

כט. סוד אמ"ן יאהרונה", שהוא וחיבור שני שמות באותיות, ומשום זה גדול העונה אמן יותר מן המכרך, בזמן שאלו שנים בראש הצדיקים, אבל הם כאשר הם בראש הרשעים, כנסת ישראל אומרת לגבם אל תראוני שאני שחררת, מאלו ששורים לפתות בני אדם, כמו שהיו מפתים את ישראל בעגל בשש שעות..... לג

ל. שמוני נטרה את הכרמים שהם שאר אומות ערב רב, ומשום זה כרמי שלי לא נטרתי, ומשום זה אלו ערב רב מצליחים בכל..... לד

זוהר חלק א' פרשת בראשית, השמטות שבסוף הספר סימן ב"ט, דף רס"ג עמוד א'..... לד

לא. בזמן ההוא ימחו מן העולם כל אלו שנאמר בהם ויעשו כן חרטומי מצרים בלמיהם..... לד

* ספר הזוהר סדר בראשית *

זוהר הקדוש פרשת בראשית

זוהר חלק א' פרשת בראשית, דף כ"ה עמוד א'

א.

אלו שמתגיירים מאומות העולם הם חרב בבית ראשון ויבש
בבית שני

ואלין אינן דמתגיירין מאומין דעלמא. בגינייהו נפלת ה' זעירא
דאברהם באלף המישאה דהוא ה'. דאיהו חרב ויבש,
חרב בבית ראשון ויבש בבית שני. [ואותם אלו שמתגיירים מאומות
העולם, בגללם נופלת ה' קטנה של אברהם באלף החמישי שהוא ה',
שהוא חרב ויבש, חרב בבית ראשון ויבש בבית שני].

ב.

משה בגלל שרצה להכניס גרים תחת כנפי השכינה, גרמו לו
ירידה

ומשה בגין דבעא לאעלא גיורין תחות גרפזי דשכינתא. וחשיב
דהוון מאלין דאתבראו בה'. והב בהון את ה' דאברהם,
גרמו ליה ירידה. כמא דאת אמרת (שמות לב ז) לך רד כי שחת
עמך. ובגין דלא קבילו לאת ה' בדחילו דיו"ד וברחימו דה'. נחית
איהו מדרגיה דאיהו ו'. [ומשה בגלל שרצה להכניס גרים תחת כנפי
השכינה, וחשב שהם מאלו שנבראו בה', ונתן בהם אות ה' של אברהם,

גרמו לו ירידה כמו שאתה אומר לך רד כי שחת עמך, ובגלל שלא קבלו את אות ה' ביראה של יו"ד ובאהבה של ה' ירד הוא ממדריגתו שהיא ו'.]

ג.

עתיד משה בסוד הגלגול להתערב ביניהם בגלות בין ערב רב, שהם נשמותיהם מצד אלו שנאמר בהם כי שמים כעשן נמלחו, ואלו הם שלא בקש נח רחמים עליהם ונאמר בהם וימחו מן הארץ, בגלל שהיו מאלו שנאמר בהם תמחה את זכר עמלק, ומשה לא נשמר מהם, ובגלל זה ירד הוא ממדריגתו

זאת ו' נחתת עמיה. בגין דלא יתאביד בינייהו. דעתיד איהו ברזא דגלגולא לאתערבא בינייהו בגלותא בין ערב רב. דאינון נשמותיהו מספרא דאלין דאתמר בהון (ישעיה נא ו) כי שמים כעשן נמלחו וגו'. ואלין אינון דלא בעא נח רחמי עלייהו. ואתמר בהון וימחו מן הארץ. בגין דהוו מאלין דאתמר בהון (דברים כה יט) תמחה את זכר עמלק. ומשה לא אסתמר מנייהו. ואפיל ה' בינייהו. ובגין דא איהו לא יעול לארעא דישראל. עד דיתוב ה' לאתרה. ובגין דא נחת איהו מדרגיה. ונחית ביה ו'. ובגין דא ה' נפלת. ו' יוקים לה ו' דמשה. ואות ו' ירדה עמו כדי שלא תאכר ביניהם, שעתיד הוא בסוד הגלגול להתערב ביניהם בגלות בין ערב רב, שהם נשמותיהם מצד אלו שנאמר בהם כי שמים כעשן נמלחו וגומר. ואלו הם שלא בקש נח רחמים עליהם ונאמר בהם וימחו מן הארץ, בגלל שהיו מאלו שנאמר בהם תמחה את זכר עמלק, ומשה לא נשמר מהם והפיל ה' ביניהם, ובגלל זה הוא לא יכנס לארץ ישראל עד שתשוב ה' למקומה. ובגלל זה ירד הוא ממדריגתו וירדה בו ו', ובגלל זה ה' נפלה, ו' יקים אותה ו' של משה].

ובגין דה"א זעירא ה' דאברהם דאיהי דהבראם. אתזער איהו

בגינה. אתמר ביה (ישעיה סג יב) מוליך לימין משה וגו'. ואפיק לה מתמן בחילא דו'. ואייתי לה עמיה. מיד שריא עליה י"ה. ואשתלים אומאה. (דאתמר) (שמות יז יז) כי יד על כם יה מלחמה ליהו"ה וגו'. מאי מדר דר. דא משה. דאתמר ביה (קהלת א ד) דור הולך ודור בא. והא אוקמוה. דלית דור פחות מששים רבוא. ודא משה דאתמר ביה דאנתתא חדא ילדה ששים רבוא בכרם אחד. [ובגלל שהה' קטנה ה' של אברהם שהיא של הבראם, הוקטן הוא בגללה. ונאמר בו מוליך לימין משה וגומר. והוציא אותה משם בכח הו' והביא אותה עמו. מיד שרה עליו י"ה, ונשלמה שבועה כי יד על כם י"ה ונשלמה שבועה כי יד על כם יה מלחמה לה, וגומר, מהו מדר דר. זה משה שנאמר בו דור הולך ודור בא. והרי העמידוהו שאין דור פחות מששים רבוא, וזה משה שאמרנו בו שאשה אחד ילדה ששים רבוא בכרם אחד].

ד.

חמש מינים הם בערב רב, נפילי"ם, גבורי"ם, ענקי"ם, רפאי"ם, עמלקי"ם, בלעם ובלק מצד עמלק היו, קח ע"ם מן בלעם, ל"ק מן בלק, נשאר בבל, כי שם בלל ה' שפת כל הארץ

וחמש מינין אינון בערב רב. ואינון (ס' נג"ע ר"ע) נפילי"ם גבורים ענקים רפאים עמלקים. ובגינייהו נפלה ה' זעירא מאתרהא. בלעם ובלק מסטרא דעמלק חזו, טול ע"ם מן בלעם, ל"ק מן בלק. אשתאר בב"ל. (בראשית יא ט) כי שם בלל יהו"ה שפת כל הארץ. [וחמש מינים הם בערב רב, והם נפילי"ם, גבורי"ם, ענקי"ם, רפאי"ם, עמלקי"ם, ובגללם נפלה ה' קטנה ממקומה, בלעם ובלק מצד עמלק היו, קח ע"ם מן בלעם, ל"ק מן בלק, נשאר בבל, כי שם בלל ה' שפת כל הארץ].

ה.

אלו הם שנשארו מאלו שנאמר בהם וימח את כל היקום – ומאלו שנשאר מהם בגלות רביעית, הם ראשים בקיום הרבה, והם עומדים על ישראל כלי חמס, ועליהם נאמר כי מלאה הארץ חמס מפניהם, אלו הם עמלקים

ואלין אינון דאשתארו מאלין דאתמר בהון (שם ז כג) וימח את כל היקום. ומאלין דאשתארו מנהון בגלותא רביעאה. אינון רישין בקיומא סגי. ואינון קיימין על ישראל כלי חמס. ועליהו אתמר (שם ז יג) כי מלאה הארץ חמס מפניהם. אלין אינון עמלקים. ואלו הם שנשארו מאלו שנאמר בהם וימח את כל היקום, ומאלו שנשאר מהם בגלות רביעית, הם ראשים בקיום הרבה, והם עומדים על ישראל כלי חמס, ועליהם נאמר כי מלאה הארץ חמס מפניהם, אלו אלו עמלקים].

ו.

נפילים מין שני מן הערב רב, והם קטרגו על בריאת האדם ואמרו מה אנוש כי תזכרנו, אמר להם הקב"ה, אם אתם הייתם למטה כמותו, הייתם חוטאים יותר ממנו, מיד ויראו בני האלהים את בנות האדם וגו' חשקו בהן, והקדוש ברוך הוא הפיל אותם למטה בשלשלאות, והם עזא ועזאל שמהם נשמות הערב רב שהם נפילים, שהפילו עצמם לזנות אחר נשים שהן טובות, ובגלל זה הפיל אותם הקדוש ברוך הוא מהעולם הבא שלא יהיה להם חלק שם, ונתן להם שכרם בזה העולם כמו שאתה אומר ומשלם לשונאיו אל פניו להאבידו וגו'

נפילים עליהו אתמר (שם ז ב) ויראו בני האלהים את בנות האדם כי טובות הנה. ואלין אינון מינא תניינא. מאלין נפילים מלעילא. דכד בעא קב"ה למעבד אדם, דאמר נעשה אדם

בצלמנו וגו'. בעא למעבד ליה רישא על עלאין. למחוי איהו פקיד על כלהו. ולמחוי אינון פקידין על ידוי. כגוונא דיוסף דאתמר ביה (שם מא לד) ויפקד פקידים על הארץ. [נפילים עליהם נאמר ויראו בני האלהים את בנות האדם כי טובות הנה, ואלו הם מין שני מאותם נפילים מלמעלה. שכאשר רצה הקדוש ברוך הוא לעשות אדם שאמר נעשה אדם בצלמנו וגומר. רצה לעשות אותו ראש על עליונים, להיות הוא ממונה על כולם, ולהיות הם פקידים על ידו. כמו יוסף שנאמר בו ויפקד פקידים על ידו, כמו יוסף שנאמר בו ויפקד פקידים על הארץ].

אינון בעו לקטרגא ליה. ואמרו (תהלים ח ה) מה אנוש כי תזכרנו וגו'. דעתיד למחטי קמך. אמר לון קב"ה אי אתון הויתון לתתא כותיה. יתיר הויתון חבין מניה. מיד ויראו בני האלהים את בנות האדם וגו'. חשקו בהון וקב"ה אפיל לון לתתא בשלשלאן. [הם רצו לקטרג עליו ואמרו מה אנוש כי תזכרנו וגומר. שעתיד לחטוא לפניך. אמר להם הקדוש ברוך הוא אם אתם הייתם למטה כמותו יותר הייתם חוטאים ממנו. מיד ויראו בני האלהים את בנות האדם וגומר חשקו בהן. והקדוש ברוך הוא הפיל אותם למטה בשלשלאות].

ואינון עז"א ועז"ל דמנייהו נשמתהון דערב רב. דאינון נפילים דאפילו גרמיהו לזנות בתר נשיא דאינון טבאן. ובגין דא אפיל לון קב"ה מעלמא דאתי. דלא יהא לון חולקא תמן. ויהיב לון אנרייהו בהאי עלמא. כמה דאת אמר (דברים ז י) ומשלם לשונאיו אל פניו להאבידו וגו'. [הם עזא ועזאל שמהם נשמות הערב רב שהם נפילים, שהפילו עצמם לזנות אחר נשים שהן טובות. ובגלל זה הפיל אותם הקדוש ברוך הוא מהעולם הבא שלא יהיה להם חלק שם, ונתן להם שכרם בזה העולם כמו שאתה אומר ומשלם לשונאיו אל פניו להאבידו וגו'].

ז.

גבורים מין שלישי מן הערב רב, עליהם נאמר המה
 הגיבורים וגו' אנשי השם, והם מצד של אלו שנאמר בהם
 הבה נבנה לנו עיר ונעשה לנו שם, שבונים בתי כנסיות
 ומדרשות, ושמים בהם ספרי תורה ועטרה על ראשם, ולא
 לשם השם, אלא לעשות להם שם, זה הוא שכתוב ונעשה לנו
 שם, ומצד אחר מתגברים על ישראל שהם כעפר הארץ,
 וגוזלים אותם, ועליהם נאמר והמים גברו מאד מאד על
 הארץ

גבורים מינא תליתאה. עלייהו אתמר המה הגבורים וגו' אנשי
 השם, ואינון מסטרא דאלין דאתמר בהון (בראשית יא
 ד) הבה נבנה לנו עיר ונעשה לנו שם, דבנין בתי כנסיות
 ומדרשות, ושויין בהון ס"ת ועטרה על רישוי, ולא לשמא דיהו"ה
 אלא למעבד לון שם, הה"ד ונעשה לנו שם, ומסטרא אחרא
 מתגברין על ישראל דאינון כעפרא דארעא, וגזלין לון, (ואתברת
 עבידתא, ועלייהו אתמר (שם ז יט) והמים גברו מאד מאד על
 הארץ, [גבורים מין שלישי, עליהם נאמר המה הגיבורים וגומר אנשי
 השם. והם מצד של אלו שנאמר בהם הבה נבנה לנו עיר ונעשה
 לנו שם, שבונים בתי כנסיות ומדרשות ושמים בהם ספרי תורה ועטרה
 על ראשם, ולא לשם השם, אלא לעשות להם שם זה הוא שכתוב ונעשה
 לנו שם, ומצד אחר מתגברים על ישראל שהם כעפר הארץ, וגוזלים
 אותם [ונשברת העשיה], ועליהם נאמר והמים גברו מאד מאד על
 הארץ].

ח.

רפאים מין רביעי מן הערב רב, אם יראו את ישראל בדוחק
 מתרפאים מהם, ויש להם רשות להציל אותם ולא רוצים,

ומתרפים מהתורה ומאלו שעוסקים בה, לעשות טוב עם עובדי עבודה זרה, עליהם נאמר רפאים בל יקומו, בזמן שתבוא פקידה לישראל נאמר בהם ותאבד כל זכר למו

רפאים מינא רביעאה, אם יחזון לישראל בדוחקא מתרפין מנייהו, ואית לון רשו לשזבא לון ולא בעאן, ומתרפין מאורייתא ומאלין דמשתדלין בה, למעבד טב עם עכו"ם, עלייהו אתמר (ישעיה כו יד) רפאים בל יקומו, בזמנא דייתי פקידה לישראל אתמר בהון (שם) ותאבד כל זכר למו. נרפאים מין רביעי. אם יראו את ישראל בדוחק מתרפאים מהם, ויש להם רשות להציל אותם ולא רוצים. ומתרפים מהתורה ומאלו שעוסקים בה, לעשות טוב עם עובדי עבודה זרה, עליהם נאמר רפאים בל יקומו, בזמן שתבוא פקידה לישראל נאמר בהם ותאבד כל זכר למון.

ט.

ענקים מין חמישי מן הערב רב, שהם מזלזלים באלו שאמרנו בהם וענקים לגרורותיך, ועליהם נאמר רפאים יחשבו אף הם כענקים, שקולים זה לזה, אלו הם שמחזירים העולם לתוהו ובוהו – מיד שיבוא אור שהוא מן הקדוש ברוך הוא, ימחו מן העולם ויאבדו, אבל הגאולה היא לא תלויה אלא בעמלק עד שימחה, שבו שבועה

ענקים מינא חמישאה. דאינון מזלזלין לאלין דאתמר בהון (משלי א ט) וענקים לגרורותיך, ועלייהו אתמר (דברים כ יא) רפאים יחשבו אף הם כענקים, שקילין דא לדא, אלין אינון דאהדרו עלמא לתהו ובהו, ורזא דמלח הרב בי מקדשא והארץ היתה תהו ובהו, דאיהי עקרא וישוכא דעלמא, מיד דייתי אור דאיהו קב"ה, יתמחו מן עלמא ויתאבדון, אבל פורקנא לאו איהי תליא אלא בעמלק עד דיתמחי, דביה אומאה, והא אוקמוה.

וענקים מין חמישי, שהם מזולזלים כאלו שאמרנו בהם וענקים לגרגרותיך, ועליהם נאמר רפאים יחשבו אף הם כענקים, שקולים זה לזה, אלו הם שמחזירים העולם לתוהו ובוהו. וסוד הדבר חרב בית המקדש והארץ היתה תוהו ובהו, שהוא עיקר וישוב העולם. מיד שיבוא אור שהוא מן הקדוש ברוך הוא, ימחו מן העולם ויאבדו, אבל הגאולה היא לא תלויה אלא בעמלק עד שימחה, שבו שבועת, והרי העמידותו].

י.

אלה תולדות השמים וגו', אלו הם שנאמר בהם אלה אלהיך ישראל, ביום שימחו אלו, כאלו אותו היום עשה הקדוש ברוך הוא שמים וארץ

דבר אחר אלה תולדות השמים וגו', אלין אינון דאתמר בהון (שמות לב ד) אלה אלהיך ישראל, ביזמא דיתמחון אלין, כאלו ההוא יזמא עבד קב"ה שמויא וארעא, הה"ד (בראשית ב) ביום עשות יהו"ה אלהים ארץ ושמים, בההוא זמנא יהא קב"ה עם שכניתיה, ויתחדש עלמא, הה"ד (ישעיה סו כב) כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה וגו', דא איהו ביום עשות. [דבר אחר אלה תולדות השמים וגומר. אלו הם שנאמר בהם אלה אלהיך ישראל. ביום שימחו אלו, כאלו אותו היום עשה הקדוש ברוך הוא שמים וארץ זה הוא שכתוב כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה וגומר, זה הוא ביום עשות].

יא.

באותו זמן ויצמח ה' אלהים מן האדמה כל עץ נחמד וגו', אבל בתחילה עד שימחו אלו, לא יורד מטר התורה, וישראל שדומים לעשבים ולאילנות לא יצמחו, וסוד הדבר וכל שיח

השדה טרם יהיה בארץ וכל עשב השדה וגו', בגלל שאדם אין, שהם ישראל בבית המקדש, לעבוד את האדמה בקרבנות

בההוא זמנא ויצמח ה' אלהים מן האדמה כל עץ נחמד וגומר' אבל בקדמיתא עד דיתמחון אלין לא נחית מטרא דאורייתא. וישראל דדמיין לעשבין ולאיילנין לא יצמחון. ורוא דמלא וכל שיה השדה טרם יהיה בארץ וכל עשב השדה וגו'. בגין דאדם אין. דאינון ישראל בני מקדשא. לעבוד את האדמה בקרבנין. [כאותו זמן ויצמח ה' אלהים מן האדמה כל עץ נחמד וגומר, אבל בתחילה עד שימחו אלו לא יורד מטר התורה, וישראל שדומים לעשבים ולאילנות לא יצמחו, וסוד הדבר וכל שית השדה טרם יהיה בארץ וכל עשב השדה וגומר, בגלל שאדם אין, שהם ישראל בבית המקדש, לעבוד את האדמה בקרבנות].

זוהר חלק א' פרשת בראשית, דף כ"ו עמוד א'

יב.

לעתיד לבוא השכינה לא שולטת עליה האילן של הסטרא אחרא, שהם ערב רב, שהם עץ הדעת טוב ורע, ולא תקבל בה עוד טמא, ה' בדד ינחנו ואין עמו אל נכר, ובשביל זה לא מקבלים גרים לימות המשיח, ותהא השכינה כגפן שלא מקבלת נטע ממין אחר

ויצמח יהו"ה אלהי"ם, אבא ואמא. כל עץ נחמד דא עדיק, וטוב למאכל דא עמודא דאמצעיתא, דביה הוא זמין (ניא זמינא) מזון לכלא, דכלא ביה, ולא אתפרנס עדיק אלא מניה, ושכינתא מניה, ולא צריכין לתתאין (דילחון), אלא כולחו נזונין לתתא על ידיה, דבגלותא לא הוה לשכינתא ולח"י עלמין מזונא אלא בח"י ברכאן דצלותא, אבל בההוא זמנא איהו יהא

מזונא לבלא. [נוצמח ה' אלהים, אבא ואמא, כל עין נחמד. זה צדיק, וטוב למאכל, זה צדי"ק, וטוב למאכל, זה עמוד האמצע שבו הוא מכין (נ"א מוכן) מזון לכל שהכל בו, ולא מתפרנס צדיק אלא ממנו, והשכינה ממנו, ולא צריכין לתחתונים (שלהם) אלא כולם ניזונים למטה על ידו, שבגלות לא היה לשכינה ולח"י עולמים מזון אלא בשמונה עשרה ברכות התפילה, אבל באותו זמן הוא יהיה מזון לכל].

ועין החיים דהוא אילנא דחיי, יהא נטיע בנו גנתא. דאתמר ביה (בראשית ג) ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם. ושכינתא לא שלטא עליה אילנא דסטרא אחרא דאינון ערב רב, דאינון עץ הדעת טוב ורע, ולא תקבל בה עוד טמא. הה"ד (דברים לב יב) יהו"ה בדרך ינחנו ואין עמו אל נכר, ובג"ד לא מקבלין גרים לימות המשיח. ותהא שכינתא כגפנא דלא מקבליא נטעא ממינא אחרא. [ועין החיים, שהוא אילן החיים יהיה נטוע בתוך הגן שנאמר בו ולקח גם מעץ החיים ואכל וחי לעולם. והשכינה לא שולטת עליה האילן של הסטרא אחרא (הצד האחר), שהם ערב רב, שהם עץ הדעת טוב ורע, ולא תקבל בה עוד טמא זה הוא שכתוב ה' בדרך ינחנו ואין עמו אל נכר. ובגלל זה לא מקבלים גרים לימות המשיח. ותהא השכינה כגפן שלא מקבלת נטע ממין אחר].

יג.

ישראל יהיו כל עץ נחמד למראה, ויחזור עליהם היופי שנאמר בו השליך משמים ארץ תפארת ישראל – ועץ הדעת טוב ורע נדחים מהם, ולא נדבקים ולא מתערבים בהם, שהרי נאמר בישראל ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו, שהם ערב רב – וגילה להם הקדוש ברוך הוא שביים אכלך ממנו, גורמים שמאבדים שני איבודים שהם בית ראשון ובית שני – הם גרמו שהצדיק יחרב ויבש בבית ראשון,

שהיא השכינה העליונה, ובבית שני שהיא השכינה
התחתונה

וישראל יחון כל עץ נחמד למראה, ויתחזר עליהו שופרא.
דאתמר ביה (איכה ב א) השליך משמים ארץ תפארת
ישראל, ועץ הדעת טוב ורע אדחיין מנייהו. ולא מתדבקין ולא
מתערבין בהון, דהא אתמר בישראל ומעץ הדעת טוב ורע לא
תאכל ממנו, דאינון ערב רב, וגלי לון קב"ה דביום אכלך ממנו
גרמו דאכדו ב' אבדין, דאינון בית ראשון ובית שני, ודא איהו כי
ביום אכלך ממנו מות תמות ב' פעמים, ואינון גרמו דצדיק יחרב
ויבש, בבית ראשון דאיהי שכינתא עלאה, ובבית שני דאיהי
שכינתא תתאה, דא איהו (ישעיה יט ה) ונהר יחרב ויבש, ונהר
דא (נ"א ו), יחרב בה' תתאה, בגין דאסתלק מניה נביעו די לאין
סוף, וישראל יהיו כל עץ נחמד למראה, ויחזור עליהם היופי שנאמר בו
השליך משמים ארץ תפארת ישראל, ועץ הדעת טוב ורע, נדחים מהם
ולא נדבקים ולא מתערבים בהם, שהרי נאמר בישראל ומעץ הדעת טוב
ורע לא תאכל ממנו, שהם ערב רב, וגילה להם הקדוש ברוך הוא שביום
אכלך ממנו, גורמים שמאבדים שני איבודים שהם בית ראשון ובית שני.
וזה הוא כי ביום אכלך ממנו מות תמות שתי פעמים, והם גרמו שהצדיק
יחרב ויבש בבית ראשון, שהיא השכינה העליונה, ובבית שני שהיא
השכינה התחתונה, זה הוא ונהר יחרב ויבש, ונהר זה ו' יחרב בה'
תחתונה, בגלל שמסתלקת ממנו נביעת הי' לאין סוף.

יד.

מיד שיצאו ישראל מן הגלות העם הקדוש לחוד, מיד נהר
שהיה חרב ויבש נאמר בו ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן
זכור דיפקון ישראל מן גלותא עמא קדישא לחוד, מיד נהר
דהוה חרב ויבש, אתמר ביה ונהר יוצא מעדן דא ו'

להשקות את הגן, ונהר דא עמודא דאמצעינא, יוצא מעדן דא אמא עלאה, להשקות את הגן דא שכינתא תתאה. [ומיד שיצאו ישראל מן הגלות העם הקדוש לחוד, מיד נהר שהיה חרב ויבש נאמר בו ונהר יוצא מעדן זה ו' להשקות את הגן, ונהר זה עמוד האמצע, יוצא מעדן זה אמא עליונה להשקות את הגן זה השכינה התחתונה].

טו.

באותו זמן נאמר במשה ובישראל אז תתענג על ה', ויתקיים הפסוק אז ישיר משה וגו', ונהפך לערב רב ענ"ג לנג"ע ולאומות העולם עובדי עבודה זרה, כמו פרעה ומצרים שפרח בהם שחין אבעבועות, אבל לישראל יהיה ענ"ג

דבה הוא זמנא אתמר במשה ובישראל (שם נח יד) אז תתענג על יהו"ה, בענג דאיהו ע' עדן נ' נהר ג' גן, ויתקיים קרא (שמות טו א) אז ישיר משה וגו', שר לא נאמר אלא ישיר, ואתהפך לערב רב ענ"ג לנג"ע, ולאומין דעלמא כגוונא דפרעה ומצראי דפרח בתון שחין אבעבועות, אבל לישראל יהא ענ"ג. [שבאותו זמן נאמר במשה ובישראל אז תתענג על ה', בעונג שהוא, ע' עדן נ' נהר ג' גן, ויתקיים הפסוק אז ישיר משה וגומר, שר לא נאמר אלא ישיר, ונהפך לערב רב ענ"ג לנג"ע ולאומות העולם עובדי עבודה זרה, כמו פרעה ומצרים שפרח בהם שחין אבעבועות, אבל לישראל יהיה ענ"ג].

זוהר חלק א' פרשת בראשית, דף כ"ז עמוד ב'

זט.

על גילוי עריות גלו ישראל והשכינה בגלות, וזו היא ערות השכינה, ואותה ערוה היא לילית אמא של ערב רב, וערב רב, הם עריות שלה, ועריות של ישראל

ויצו יהו"ה אלהי"ם וגו'. הא אוקמוה לית צו אלא ע"ז. דמתמן אלהי"ם אחרים, ואיהי בכבד דמנה תכבד העבודה, דאיהי עבודה זרה ליה, והכבד כועס והא אוקמוה כל הכועס כאלו עובד ע"ז, דא איהו ויצו. [ויצו ה' אלהים וגומר, הרי העמידוהו אין צו אלא עבודה זרה, שמשם אלהים אחרים. והיא בכבד שממנה תכבד העבודה שהיא עבודה זרה לו, והכבד כועס והרי העמידוהו כל הכועס כאילו עובד עבודה זרה זה הוא ויצו].

על האדם, דא שפיכות דמים, כמה דאת אמר (בראשית ט ו) באדם דמו ישפך, ודא מרה חרבא דמלאך המות, כמה דאת אמר (משלי ה ד) ואחריתה מרה כלענה חדה כחרב פיות, לאמר דא גלוי עריות, ודא טחול עליה אתמר (משלי ל כ) אכלה ומחתה פיה וגו', דטחול לית ליה פומא וערקין, ואתשקיא מעכירו דדמא אוכמא דכבד, ולא אשכחנא ליה פומא, ודא איהו אכלה ומחתה פיה וגו', כל שופכי דמים ממרה אינון, דערקין דדמא דלבא מיד דחזאן מרה, כלחזון ברחין קדמה. [על האדם, זה שפיכות דמים כמו שאתה אומר באדם דמו ישפך, וזומרה החרב של מלאך המות כמו שאתה אומר ואחריתה מרה כלענה חדה כחרב פיות, לאמר, זה גילוי עריות, וזה טחול עליו נאמר אכלה ומחתה פיה וגומא, הטחול אין לו פה ועורקים, ומושקה מעכירות של הדם השחור של הכבד, ולא מצאנו לו פה, וזה הוא אכלה ומחתה פיה וגומר, כל שופכי דמים ממרה הם, שעורקים של דם הלב מיד שרואים מרה כולם בורחים מלפניה].

ועריין כלהו אתכסיין בחשוכא, בדם אזכמא דטחול, מאן דעבר על שפיכת דמא וע"ז וג"ע, גליא נשמתיה בכבד מרה טחול, ודיינין ליה בגיהנם, ותלת ממנן עלייהו, משחית אף וחימה. [ועריות כולן מתכסות בחושך בדם שחור של הטחול, מי שעבר על שפיכות דמים ועבודה זרה וגילוי עריות, מתגלית נשמתו בכבד, מרה, טחול, ודנים אותו בגיהנם, ושלשה ממונים עליהם משחית, אף וחימה].

מ"ז עריין אינון כחושבן י"ה, ושית אחרנין כחושבן ו'. קדם דגלו ישראל בגלותא ושכינתא עמהון, מני קב"ה לישראל (ויקרא יח ז) ערות אמך לא תגלה, ודא גלותא איהו גלוי ערותא דשכינתא, הה"ד (ישעיה נ א) ובפשעכם שולחה אמכם, ועל ג"ע גלו ישראל ושכינתא בגלותא, ודא איהי ערוה דשכינתא, והאי ערוה איהי לילית אמא דערב רב, וערב רב אינון עריות דילה, ועריות דישראל דלעילא דעליה אתמר (ויקרא יח ז) ערות אביך לא תגלה. [חמש עשרה עריות הן כחשבון י"ה, ושש אחרות כחשבון ו'. קודם שגלו ישראל בגלות והשכינה עמהם, ציווה הקדוש ברוך הוא לישראל וערות אמך לא תגלה, וזו הגלות היא גילוי ערות השכינה זה הוא שכתוב ובפשעכם שלחה אמכם, ועל גילוי עריות גלו ישראל והשכינה בגלות, וזו היא ערות השכינה. ואותה ערוה היא לילית אמא של ערב רב, וערב רב הם עריות שלה, ועריות של ישראל שלמעלה שעליו נאמר ערות אביך [וגו'] לא תגלה].

יז.

הם מבדילים בין ה' ה' שלא מתקרבת ו' ביניהם, זה הוא שכתוב ערות אשה ובתה לא תגלה, והם השכינה העליונה והתחתונה – שבזמן שערב רב שהם נפיליים גבוריים עמלקיים רפאיים ענקיים בין ה' ה' אין רשות להקדוש

ברוך הוא להתקרב ביניהם, וסוד הדבר ונהר יחרב ויבש, יחרב בה' עליונה ויבש בה' תחתונה, כדי שלא יתפרנסו ערב רב מן ו' שהוא עץ החיים, ובגללת זה אין קרבות לו' בין ה' ה' בזמן שערב רב ביניהם.

ואינן אפרישין בין ה' ה' דלא אתקריב ו' בנייהו. הה"ד (שם יז) ערות אשה ובתה לא תגלה. ואינן שכינתא עלאה ותתאה. דבזמנא דערב רב דאינן (סי' נג"ע ר"ע) נפילים גבורים עמלקים רפאים ענקים. בין ה' ה'. לית רשו לקב"ה לקרבא בנייהו. ורזא דמלח (ישעיה יט ה) ונהר יחרב ויבש. יחרב בה' עלאה. ויבש בה' תתאה. בגין דלא יתפרנסון ערב רב מן ו' דאיהו עץ החיים. ובג"ד לית קריבו לו' בין ה' ה'. בזמנא דערב רב בנייהו. נוהם מברילים בין ה' ה' שלא מתקרבת ו' ביניהם זה הוא שכתוב ערות אשה ובתה לא תגלה, והם השכינה העליונה והתחתונה. שבזמן שערב רב שהם נפילים גבורים עמלקים רפאים ענקים בין ה' ה' אין רשות להקדוש ברוך הוא להתקרב ביניהם, וסוד הדבר ונהר יחרב ויבש, יחרב בה' עליונה ויבש בה' תחתונה, כדי שלא יתפרנסו ערב רב מן ו' שהוא עץ החיים, ובגללת זה אין קרבות לו' בין ה' ה' בזמן שערב רב ביניהם].

ולית רשו לאת י' לקרבא בה' תנינא. הה"ד (ויקרא יח טז) ערות כלתך לא תגלה. ואינן אפרישו בין ו' לה' עלאה. הה"ד (שם ח) ערות אשת אביך לא תגלה. די' איהו אב. ה' אם. ו' בן. ה' בת. ובגין דא מני לגביה ה' עלאה. ערות אשת אביך לא תגלה. (שם ט) ערות אחותך בת אביך דא ה' תתאה. את בת בנה זאת בת בתה אינן ה"א ה"א. דאינן תולדין דה'. ערות אחי אביך דא יו"ד. דאיהו תולדה דאת י'. ואיהו אח לוא"ו. נאין רשות לאות י' להתקרב בה' השנייה, זה הוא שכתוב ערות כלתך לא תגלה. והם מפרידים בין ו' לה' עליונה זה הוא שכתוב ערות אשת אביך לא תגלה, ש' הוא אב ה' אם, ו' בן, ה' בת, ובגלל זה צוה לגבי ה' עליונה ערות

אשת אביך לא תגלה, ערות אחותך בת אביך זה ה' תחתונה, את בת בנה ואת בת בתה הן ה"א ה"א שהן תולדות הה'. ערות אחי אביך, זה יו"ד שהוא תולדת האות י, והוא אח לוא"ן.

יח.

סוף סוף בזמן שערב רב מעורבים בישראל, אין התקרבות וייחוד באותיות שם יהו"ה, ומיד שימחו מהעולם נאמר באותיות של הקדוש ברוך הוא ביום ההוא יהיה יהו"ה אחד ושמו אחד – ובגלל זה אדם שהם ישראל, יש להם יחוד בתורה שנאמר בה עץ חיים היא למחזיקים בה

סוף סוף. בזמנא דערב רב מעורבין בישראל, לית קריבו וייחודא באתוון שם יהו"ה. ומיד דיתמחון מעלמא, אתמר באתוון דקב"ה (זכריה יד ט) ביום ההוא יהיה יהו"ה אחד ושמו אחד. ובג"ד אדם דאינון ישראל, אית לון יחודא באורייתא. דאתמר בה (משלי ג יח) עץ חיים היא למחזיקים בה, ואיהי מטרוניתא מלכות. דמסטרעהא אתקריאו ישראל בני מלכים. [סוף סוף בזמן שערב רב מעורבים בישראל אין התקרבות וייחוד באותיות שם יהו"ה. ומיד שימחו מהעולם נאמר באותיות של הקדוש ברוך הוא ביום ההוא יהיה יהו"ה אחד ושמו אחד. ובגלל זה אדם שהם ישראל, יש להם יחוד בתורה שנאמר בה עץ חיים היא למחזיקים בה. והיא המלכה מלכו"ת שמצדה נקראו ישראל בני מלכים].

יט.

אמר הקב"ה לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו, זה משנה אשתו של אותו נער והיא שפחת השכינה, ואם זכו ישראל היא עזר להם בגלות מצד של היתר טהור כשר, ואם

לא, היא כנגדו מצד של טמא פסול אסור, טהור היתר כשר, הוא יצר הטוב, פסול טמא אסור, הוא יצר הרע

ובגין דא אמר קודשא בריך הוא לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו, דא משנה אתתא דההוא נער, ואיהו (נ"א ואיהו) שפחה דשכינתא ואי זכו ישראל איהי עזר לון בגלותא, מסטרא דהתר טהור כשר, ואי לאו איהי כנגדו, מסטרא דטמא פסול אסור, טהור התר כשר איהו יצר הטוב, פסול טמא אסור איהו יצר הרע. [ובגלל זה אמר הקדוש ברוך הוא לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו, זה משנה אשתו של אותו נער והוא (נ"א והיא) שפחת השכינה, ואם זכו ישראל היא עזר להם בגלות מצד של היתר טהור כשר, ואם לא, היא כנגדו מצד של טמא פסול אסור, טהור היתר כשר, הוא יצר הטוב. פסול טמא אסור, הוא יצר הרע].

ב.

אין יחוד עד שערב רב ימחו מהעולם – בשביל זה נקבר משה לחוץ מארץ הקודש, והקבורה שלו משנה היא, ולא ידע אדם את קבורתו עד היום הזה – תחת עבד כי ימלוך זה הוא עבד הידוע, ושפחה זו משנה, ונבל כי ישבע לחם זה ערב רב עם נבל ולא חכם

ואתתא דאית לה דם טהור ודם נדה, מסטרא דמשנה. איהי שויא ליה, ולא איהי בת זוגיה, יהודא דיליה, דלית יהודא עד דערב רב יתמחון מעלמא, ובגין דאתקבר משה לבד מארשא קדישא, וקבורתא דיליה משנה איהי, ולא ידע גבר ית קבורתיה עד יומא הדין, קבורתא דיליה משנה דשלטא על מטרוניתא, דאיהי קבלה למשה ומלכא, ומטרוניתא מתפרשא מבעלה בגין דא (משלי ל כא) תחת שלש רגזה ארץ וכו', תחת עבד כי ימלוך, דא איהו עבדא ידישא ושפחה דא משנה ונבל כי

ישבע לחם דא ערב רב, עם נבל ולא חכם. [ואשה שיש לה דם טוהר ודם נדה מצד המשנה, היא שוה לו, ואין היא בת זוגו היחוד שלו, שאין יחוד עד שערב רב ימחו מהעולם. ובגלל זה נקבר משה לחוץ מארץ הקודש, והקבורה שלו משנה היא, ולא ידע אדם את קבורתו עד היום הזה. הקבורה שלו משנה ששולטת על המלכה שהיא קבלה למשה, והמלך והמלכה נבדלת מבעלה. בגלל זה תחת שלש רגזה ארץ וכו'. תחת עבד כי ימלוך זה הוא עבד הידוע, ושפחה זו משנה, ונבל כי ישבע לחם זה ערב רב עם נבל ולא חכם].

זוהר חלק א' פרשת בראשית, דף כ"ח עמוד ב'

כא.

באותו זמן נעברים ערב רב מהעולם, שנעברת ערוה מהעולם, שאלו הם שגרמו הגלות ערב רב וודאי, ועליהם נאמר: והנחש היה ערום מכל חית השדה וגו', ערום לרע מעל חיות של אומות העולם עובדי עבודה זרה, והם בני הנחש הקדמוני שפיתה את חוה, וערב רב וודאי אלו הם זוהמה שהטיל נחש בחוה, ומאותה זוהמה יצא קין והרג את הבל רועה צאן

בהוא זמנא מתעברין ערב רב מעלמא, ואתמר בישראל ובמשה כל חד בבת זוגייהו, ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו ולא יתבוששו, דאתעבר ערוה מעלמא. דאלין אינון דגרמו גלותא ערב רב ודאי. ועלייהו אתמר: [באותו זמן נעברים ערב רב מהעולם, ונאמר בישראל ובמשה כל אחד בבת זוגם ויהיו שניהם ערומים האדם ואשתו ולא יתבוששו שנעברת ערוה מהעולם. שאלו הם שגרמו הגלות ערב רב וודאי, ועליהם נאמר]:

והנחש היה ערום מכל חית השדה וגו', ערום לרע, מכל חיוון

דאומין דעלמא עטכו"ם, ואינן בני דנחש הקדמוני דפתי לחוה, וערב רב ודאי אינן הוו זוהמא דאמיל נחש בחוה, ומההיא זוהמא נפק קין, וקמיל להבל רועה צאן, דאתמר ביה בשגם הוא בשר, בשגם זה הבל, בשג"ם ודאי איהו מש"ה, וקמיל ליה, ואיהו הוה ברא בוכרא דאדם, ונהנחש היה ערום מכל חית השדה וגומר, ערום לרע מעל חיות של אומות העולם עובדי עבודה זרה, והם בני הנחש הקדמוני שפיתה את חוה, וערב רב וודאי אלו הם זוהמה שהטיל נחש בחוה, ומאותה זוהמא יצא קין והרג את הבל רועה צאן שאמרנו בו בשגם הוא בשר, בשגם זה הבל, בשג"ם וודאי הוא מש"ה והרג אותו, והוא היה הבן הבכור של אדם].

כב.

משה רצה אחר כך להחזיר ערב רב בתשובה, לכסות ערות אביו – הקב"ה אמר לו, מגזע רע הם, השמר מהם

ועם כל דא משה בגין לכסאה על ערייתא דאבוהי נמיל בת יתרו דאתמר ביה (שופטים א טז) ובני קיני חותן משה, והא אוקמוה אמאי אתקרי קיני, שנפרד מקין, כמה דאת אמר (שם ד יא) וחבר הקיני נפרד מקין, ולבתר בעא לאהדרא ערב רב בתיובתא, לכסאה ערייתא דאבוהי וקב"ה מחשבה טובה מצרפה למעשה, ואמר ליה קב"ה מגזעא בישא אינן תסתמר מנייהו, אלין אינן חובה דאדם, דאמר ליה ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו, אלין אינן חובה דמשה וישראל, [ועם כל זה, משה כדי לכסות על ערות אביו, לקח בת יתרו שנאמר בו ובני קיני חותן משה, והרי העמידוהו מדוע נקרא קיני, שנפרד מקין כמו שאתה אומר וחבר הקיני נפרד מקין, ואחר כך רצה להחזיר ערב רב בתשובה, לכסות ערות אביו, והקדוש ברוך הוא מחשבה טובה הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה, ואמר לו הקדוש ברוך הוא, מגזע רע הם השמר מהם, אלו הם

חטא האדם, שאמר לו ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו. אלו הם חטא של משה וישראל].

כג.

בגללם גלו ישראל בגלות וגורשו משם, ומשה בגללם גורש ממקומו ולא זכה להכנס בארץ ישראל, שבגללם עבר מאמר הקדוש ברוך הוא וחטא בסלע שהכה בו, שלא אמר לו אלא ודברתם אל הסלע, והם גרמו – בגללם אמר מי אשר חטא לי אמחנו מספרי, שהם מזרע עמלק שנאמר בו תמחה את זכר עמלק, והם גרמו לשבור שני הלוחות התורה

ובנינייהו גלו ישראל בגלותא ואתתרכו מתמן. הה"ד ויגרש את האדם, ואדם ישראל ודאי, ומשה בנינייהו אתתרך מאתריה, ולא זכה למיעל בארעא דישראל, דבנינייהו עבר מאמר הקב"ה, וחיב בסלע דמחא ביה, דלא אמר ליה אלא (במדבר כ ה) ודברתם אל הסלע, ואינון גרמו, ועם כל דא מחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה, דאיהו לא קביל לון ויהיב בהון אות ברית אלא לכסאה ערייתא דאבוה, וקב"ה אמר ליה (שם יד יב) ואעשה אותך לגוי גדול ועצום ממנו, ובנינייהו אמר (שמות לב לג) מי אשר חטא לי אמחנו מספרי, דאינון מזרעא דעמלק, דאתמר ביה (דברים כה יט) תמחה את זכר עמלק, ואינון גרמו לתברא תרין לוחין דאורייתא, ומיד: ובגללם גלו ישראל בגלות וגורשו משם זה הוא שכתוב ויגרש את האדם, ואדם ישראל וודאי, ומשה בגללם גורש ממקומו ולא זכה להכנס בארץ ישראל שבגללם עבר מאמר הקדוש ברוך הוא וחטא בסלע שהכה בו, שלא אמר לו אלא ודברתם אל הסלע, והם גרמו, ועם כל זה מחשבה טובה הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה, שהוא לא קיבל אותם ונתן בהם אות ברית, אלא לכסות ערותו של אביו, והקדוש ברוך הוא אמר לו ואעשה אותך

לגוי גדול ועצום ממנו. ובגללם אמר מי אשר חטא לי אמחנו מספרי. שהם מזרע עמלק שנאמר בו תמחה את זכר עמלק. והם גרמו לשבור שני הלוחות התורה. ומיד].

כד.

מה שהיה 'משה', התהפך לערב רב לשמה ולשנינה, אשוב 'שמה', כאן רמוז שעתיד לחזור ביניהם בגלות האחרונה, והולך ביניהם לשמ"ה, והוא אמר ה' נתן וה' לקח יהי שם ה' מבורך

ותפקחנה עיני שניהם, וידעו ישראל כי ערומים הם בטונא דמצרים, דהוּ בלא אורייתא, ואתמר בהו (יחזקאל טז ז) ואת ערום ועריה, ואיוב בגין דא אמר ב' זמני (איוב א כא) ערום יצאתי מבטן אמי וערום אשוב שמה, מה דהוּ משה. אתהפך לערב רב לשמה ולשנינה, אשוב שמה, הכא רמז דעתיד לאחזרא ביניהו בגלותא בתראה, ואזיל ביניהו לשמ"ה, ואיהו אמר (שם) יהו"ה נתן ויהו"ה לקח יהי שם יהו"ה מבורך. ונתפקחנה עיני שניהם, וידעו ישראל כי ערומים הם. במשא (פ"א בחומר) של מצרים שהיו בלי תורה ונאמר בהם ואת ערום ועריה, ואיוב בגלל זה אמר שתי פעמים, ערום יצתי מבטן אמי וערום אשוב שמה. מה שהיה 'משה', התהפך לערב רב לשמה ולשנינה, אשוב 'שמה', כאן רמוז שעתיד לחזור ביניהם בגלות האחרונה, והולך ביניהם לשמ"ה, והוא אמר ה' נתן וה' לקח יהי שם ה' מבורך].

כה.

בזמן שנשברו שני לוחות התורה והתורה שבעל פה, נאמר בהם ויתפרו עלי תאנה, התכסו בכמה קליפות מערב רב,

בגלל כי ערומים הם שלא תתגלה ערותם, והכיסוי שלהם
כנפי ציצית ורצועות של תפילין

ובזמנא דאתברו תרין לוחין דאורייתא, ואורייתא דבעל פה,
אתמר בהון ויתפרו עלה תאנה, אתכסו בכמה קליפין
מערב רב, בגין כי ערומים הם, דלא יתגלי עריתייהו, וכסוייא
דילחון כנפי ציצית, ורצועין דתפלין, דעלייהו אתמר: [ובזמן
שנשברו שני לוחות התורה והתורה שבעל פה, נאמר בהם ויתפרו עלי
תאנה, התכסו בכמה קליפות מערב רב, בגלל כי ערומים הם שלא
תתגלה ערותם, והכיסוי שלהם כנפי ציצית ורצועות של תפילין שעליהם
נאמר].

ויעש יהו"ה אלהי"ם לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם, אבל
לגבי ציציות ויתפרו עלה תאנה ויעשו להם חגורות, דא
איהו (תהלים מה ד) חגור חרבך על ירך גבור, ודא ק"ש, דאתמר
ביה (שם קמט ז) רוממות אל בגרונם וגו', דא הוא ויעשו להם
חגורות: [ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם, אבל לגבי
ציציות ויתפרו עלי תאנה, ויעשו להם חגורות, זה הוא חגור חרבך על
ירך גבור, וזה קריאת שמע שנאמר בה רוממות אל בגרונם וגומר, זה
הוא ויעשו להם חגורות].

כו.

הערב רב מתו כאשר קרבו להר סיני, והם היו שאמרו למשה
ואל ידבר עמנו אלהים פן נמות, ושכחו התורה, ואלו הם עמי
הארץ שנארה בהם ארור שוכב עם כל בהמה, בגלל שהם
מצד אותו נחש שנאמר בו ארור אתה מכל הבהמה

וישמעו את קול יהו"ה אלהי"ם וגו', כד קריבו לטורא דסיני,
הה"ד (דברים ד ל"ג) השמע עם קול אלהי"ם מדבר מתוך
האש וגו', וערב רב מיתו, ואינון הוו דאמרו למשה (שמות כ טז)

ואל ידבר עמנו אלהים פן נמות, ואשכחו אורייתא, ואלין אינון עמי הארץ דאתמר בהון (דברים כז כא) ארור שוכב עם כל בהמה, בגין דאינון מסטרא דההוא חויא, דאתמר ביה ארור אתה מכל בהמה. [וישמעו את קול ה' אלהים וכו']. כאשר קרבנו להר סיני זה הוא שכתוב השמע עם קול אלהים מדבר מתוך האש וגומר, וערב רב מתו והם היו שאמרו למשה ואל ידבר עמנו אלהים פן נמות, ושכחו התורה, ואלו הם עמי הארץ שנארה בהם ארור שוכב עם כל בהמה, בגלל שהם מצד אותו נחש שנאמר בו ארור אתה מכל בהמה].

כז.

כמה ערבובים הם רעים בהמות וחיות, אבל יש עירבוב מצד הנחש, ויש עירבוב מצד של אומות עובדי עבודה זרה, שדומים לחיות ובהמות של השדה, ויש ערבוב מצד המזיקים, שנשמות הרשעים הם מזיקי העולם ממש, ויש עירבוב של שדים ורוחות ולילין, והכל מעורבבים בישראל, ואין בכולם קללה כעמלק שהוא נחש רע אל אחר, הוא גילוי לכל עריות העולם, רוצח הוא, ובת זוגו סם מות עבודה זרה והכל סמא"ל, ויש סמא"ל ויש סמא"ל ולא כולם שוים. אבל אותו צד הנחש הוא קללה על הכל

והא כמה ערבובין אינון בישיין בעירן וחיוון, אבל אית ערבוביא מסטרא דנחש, ואית ערבוביא מסטרא דאומין עעכו"ם, דדמו לחיוון ובעירן דחקלא, ואית ערבוביא מסטרא דמזיקין, דנשמתין דחייביא אינון מזיקין דעלמא ממש. ואית ערבוביא דשדים ורוחין ולילין, וכלא מעורבבין בישראל, ולא אית בכלהו לטייא כעמלק, דאיהו חיויא בישא אל אחר, איהו גלוי לכל עריין דעלמא, רוצח איהו, ובת זוגיה סם מות ע"ז, וכלא סמא"ל, ואית סמא"ל ואית סמא"ל, ולא כללהו שוויין אבל ההוא סטרא דחיויא איהו לטייא על כלא. [והרי כמה ערבובים הם רעים בהמות וחיות.

אבל יש עירבוב מצד הנחש, ויש עירבוב מצד של אומות עובדי עבודה זרה, שדומים לחיות ובהמות של השדה. ויש עירבוב מצד המזיקים, שנשמות הרשעים הם מזיקי העולם ממש, ויש עירבוב של שדים ורוחות ולילין, והכל מעורבבים בישראל, ואין בכולם קללה כעמלק שהוא נחש רע אל אחר, הוא גילוי לכל עריות העולם, רוצח הוא, ובת זוגו סם מות עבודה זרה והכל סמא"ל. ויש סמא"ל ויש סמא"ל ולא כולם שווים. אבל אותו צד הנחש הוא קללה על הכל.

כה.

לעתיד לבוא עתיד הקדוש ברוך הוא לבער כל מינים רעים מהעולם כמו שכתוב בלע המות לנצח, אז שב הכל למקומו כמו שכתוב ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד

ויקרא יהו"ה אלהים אל האדם ויאמר לו איכה, הכא רמיז ליה דעתיד לחרבא בי מקדשא, ולמבכי בה איכה. הה"ד (איכה א א) איכה ישבה בדד, א"י כ"ה ולזמנא דאתי עתיד קב"ה לבערא כל זינן בישין מעלמא, כדכתיב (ישעיה כה ח) בלע המות לנצח, כדין תב כלא לאתריה, כדכתיב (זכריה יד ט) ביום ההוא יהיה יהו"ה אחד ושמו אחד. נויקרא ה' אלהים אל האדם ויאמר לו איכה, כאן רמז לו שעתיד להחריב בית המקדש ולבכות בו איכה זה הוא שכתוב איכה ישבה בדד, א"י כה, ולעתיד לבוא עתיד הקדוש ברוך הוא לבער כל מינים רעים מהעולם כמו שכתוב בלע המות לנצח, אז שב הכל למקומו כמו שכתוב ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד.

זוהר חלק א' פרשת בראשית, השמטות שבסוף
הספר סימן כ"ט, דף רס"ב עמוד ב'

כ"ט.

סוד אמ"ן יאהדונה"י, שהוא וחיבור שני שמות באותיות,
ומשום זה גדול העונה אמן יותר מן המברך, בזמן שאלו
שנים בראש הצדיקים, אבל הם כאשר הם בראש הרשעים,
כנסת ישראל אומרת לגנם אל תראוני שאני שחרחרת, מאלו
ששורים לפתות בני אדם, כמו שהיו מפתים את ישראל
בעגל בשש שעות

ודא הוא רזא אמ"ן יאהדונה"י דאיהו חבורא דתרין שמחן
באתון ובג"ד גדול העונה אמן יותר מן המברך בזמנא
דאינון תרין ברישא דצדיקייא אבל כד אינון ברישא דחיוביא כ"י
אמרת לגבייהו אל תראוני שאני שחרחרת מאלין דשריין לפתאה
לבני נשא כמה דהוו מפתין לישראל בעגלא בשית שעתין הה"ד
וירא העם כי בשש משה לרדת מן ההר. ואוקמוה מאי כי בשש
אלא בשית שעתין עבדו ית עגלא בגין לאפרשא לון משבע הה"ד
אך ביום הראשון תשביתו שאור. אך חלק בין שש לשבע ובג"ד
אמרה כנסת ישראל ששזפתני השמש גרמו דאסתלק מניה ו'
דאיהי השש ואור השש דהוה נהיר כסתרא דשית תיבין דאינון
שמע ישראל יי' אלקינו יי' אחד. בני אמי נחרו בי נחר גרונם
דבטילו ק"ש דאתמר ביה רוממות אל בגרונם. [וזה הוא סוד אמ"ן
יאהדונה"י, שהוא וחיבור שני שמות באותיות, ומשום זה גדול העונה אמן
יותר מן המברך, בזמן שאלו שנים בראש הצדיקים, אבל הם כאשר הם
בראש הרשעים, כנסת ישראל אומרת לגנם אל תראוני שאני שחרחרת,
מאלו ששורים לפתות בני אדם, כמו שהיו מפתים את ישראל בעגל בשש
שעות, זה הוא שכתוב וירא העם כי בשש משה לרדת מן ההר,
והעמידוהו מה כי בשש, אלא בשש שעות עשו את העגל, כדי להפריש

אותם משבע, זה הוא שכתוב אך ביום הראשון תשביתו שאור, אך, חלק בין שש לשבע, ומשום זה אומרת כנסת ישראל ששזפתני השמש, גרמו שהסתלקה ממני ו', שהוא השש, ואור השש שהיה מאיר בסתר של שש תיבות שתן שמע ישראל ה' אלהינו ה' אתה, בני אמי נחרו בי, נחר גרונם שבמלך קריאת שמע שנאמר בה רוממות אל בגרונם].

§

שמוני נוטרה את הכרמים שהם שאר אומות ערב רב, ומשום זה כרמי שלי לא נטרתי, ומשום זה אלו ערב רב מצליחים בכל

ובגין דא שמוני נוטרה את הכרמים דאינון שאר אומין ערב רב. ובגין דא כרמי שלי לא נטרתי, ובגין דא אינון ערב רב מצליחין בכלא. [ומשום זה שמוני נוטרה את הכרמים שהם שאר אומות ערב רב. ומשום זה כרמי שלי לא נטרתי. ומשום זה אלו ערב רב מצליחים בכלן].

זוהר חלק א' פרשת בראשית, השמטות שבסוף הספר סימן כ"ט, דף רס"ג עמוד א'

§א.

בזמן ההוא ימחו מן העולם כל אלו שנאמר בהם ויעשו כן חרטומי מצרים בלטיהם

ובזמנא ההוא יתמחו מן עלמא כל אינון דאתמר בהון ויעשו כן חרטומי מצרים בלטיהם. [ובזמן ההוא ימחו מן העולם כל אלו שנאמר בהם ויעשו כן חרטומי מצרים בלטיהם] (עיין זוהר חלק ב' פרשת כי תשא, דף ק"צ עמוד ב').